

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 53401-09-12 הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ נ' חכמון

תיק חיצוני:

בפני כב' השופט אילן דפדי, סגן נשיאתובע/נתבע שכנגד
הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ
ע"י עו"ד אייל תושיה ועו"ד נורית נפתלי**נגד**נתבע/תובע שכנגד
אבי חכמון
ע"י עו"ד אליעזר גריסרו

כתבי עת:

[יצחק עמית, "חוק שיקים ללא כיסוי", הפרקליט, כרך מד \(תשנ"ח-תש"ס\) 449](#)

חקיקה שאוזכרה:

[חוק שיקים ללא כיסוי, תשמ"א-1981: סע' 10](#)[חוק הבנקאות \(שירות ללקוח\), תשמ"א-1981: סע' 2](#)[חוק החוזים \(תרופות בשל הפרת חוזה\), תשל"א-1970: סע' 13](#)**פסק דין**

1. לפניי תביעה כספית לתשלום יתרת חוב בחשבון בנק שניהל הנתבע אצל התובע ותביעה שכנגד שהגיש הנתבע (התובע שכנגד) אשר טען לנזקים שהתובע (הנתבע שכנגד) גרם לו בהתנהלותו כלפיו (לשם הנוחות בעלי הדין יכונן בהתאמה: "הבנק" ו-"הנתבע").

טענות הצדדים הרלוונטיות בתמצית כפי שפורטו בכתבי הטענות

2. בכתב התביעה טען הבנק כי הנתבע ניהל אצלו חשבון ונכון ליום 23.9.2012 נותרה בחשבונו יתרת חובה שלא שולמה בסך של 14,687.65 ₪. בנוסף הנתבע נטל מהבנק הלוואה אך לא עמד בתשלומה ויתרת החוב בגינה עמדה על סך של 138,598 ₪. פניות אל הנתבע לתשלום חובו לא נענו ולכן הועמד החוב לפירעון מיידי. סכום החוב הכולל בתוספת הריבית המקסימלית הנהוגה בבנק כאמור בהסכם בין הצדדים עומד ליום הגשת התביעה על סך של 153,286 ₪.

3. הנתבע טען כי לאור התנהלות הבנק כלפיו אין כל מקום לתביעה ודינה להידחות. לטענתו, הבנק הגביל את חשבונו שלא כדין. בכתב ההגנה תיאר הנתבע בהרחבה את הנסיבות בהן לטענתו פעל הבנק שלא כדין. לדבריו, ביום 28.4.2011 באישור מנהל הסניף הוא הפקיד לניכיון שלושה שיקים בסך כולל של 30,000 ₪ שקיבל מלקוח. ביום 1.5.2011 הודיעה לנתבע פקידת הבנק כי שיקים אלה חזרו בשל עיקול שהוטל על חשבונו של אותו לקוח. על פי הנתבע, במועדים הרלוונטיים הייתה קיימת בחשבונו מסגרת אשראי קבועה (ראשית) בסך של 100,000 ₪. בנוסף, הבנק אישר לו ביום 2.5.2011 מסגרת אשראי משנית בסך של 48,000 ₪ שהייתה בתוקף עד ליום 5.5.2011, כך שמסגרת האשראי הכוללת עמדה באותה עת על סך של 148,000 ₪. לאחר שהתברר כי לא ניתן לנכות את שלושת השיקים כאמור, הפקיד הנתבע שיק נוסף על סך של 9,391 ₪, כך שיתרת החובה בחשבון הבנק עמדה אותה עת על סך של 141,786 ₪, קרי בתחום מסגרת האשראי. למרות זאת הבנק החזיר ביום 2.5.2011 חמישה שיקים בסכום כולל של 41,620 ₪ בטענה כי אין כיסוי מספיק בחשבון. עוד טען הנתבע כי ביום 3.5.2011 הקטין הבנק ללא ידיעתו והסכמתו את מסגרת האשראי המשנית לסך של 500 ₪, כך שמסגרת האשראי הכוללת עמדה על סך של 100,500 ₪. בקשות חוזרות ונשנות של הנתבע מהבנק לכבד את השיקים או לחילופין לעמוד בהתחייבותו בדבר העמדת מסגרת אשראי בסך של 148,000 ₪ עד ליום 5.5.2011 סורבו. אם לא די בכך הבנק הקטין את מסגרת האשראי הראשית מהסך של 100,000 ₪ ל- 8,000 ₪ עד 10,000 ₪.

4. בעקבות התנהלות הבנק והחזרת השיקים שניתנו על ידי הנתבע הודיע הבנק ביום 20.8.2011 על הגבלת חשבונו של הנתבע. עקב כך נאלץ הנתבע להגיש ביום 1.9.2011 בקשה לביטול הבאת השיקים במניין השיקים שסורבו לפי [סעיף 10 לחוק שיקים ללא כיסוי \(עש"א 1367-09-11\)](#), להלן: "[הבקשה לביטול](#)" ובקשה לצו מניעה לעיכוב כניסת ההגבלה על חשבונו לתוקף, שנעתרה. במקביל להליכים המשפטיים פנה הנתבע אל מנהל הסניף וביקש להקטין את גובה התשלומים החודשיים של הלוואה ולאפשר פריסתם על פני תקופה של ארבע שנים במקום שנתיים. מנהל הסניף סירב לכך לאור ההליכים המשפטיים שנקט הנתבע נגד הבנק. ביום 9.2.2012 ניתן פסק דין שדחה את הבקשה לביטול. על כך הוגש ערעור שהתקבל בהסכמה בבית המשפט המחוזי בבאר שבע. בפרק הזמן שבין מתן פסק הדין לבין הגשת הערעור הבנק נקט הליכי הוצאה לפועל לתפיסת ומימוש רכבו של הנתבע. זה נמכר תמורת 55,000 ₪ שעה ששווי שעמד על סך של 82,000 ₪. לאחר שהערעור

על בקשת הביטול התקבל, התברר כי לא ניתן לבטל את ההגבלה על חשבון הבנק שכן במהלך הזמן שחלף הוטלה הגבלה נוספת בגין החזרת שיקים נוספים. פניות הנתבע אל הבנק לקבל את הודעת ההגבלה השנייה נדחו בלך ושוב ולפיכך הוגשה בקשה נוספת לביטול (עש"א 27831-08-12). ביום 21.9.2013 נתן בית משפט השלום באשדוד כבי' השופט ברגנר - פסק דין אשר קיבל את שתי הבקשות לביטול וקבע כי הפעולות שביצע הבנק נגד הנתבע באופן חד צדדי מהוות התנהלות שלא כדין.

5. הנתבע טען בכתב ההגנה ובכתב התביעה שכנגד שהגיש יחד עמו כי פעולותיו של הבנק גרמו לו לנזקים בהיקף כולל של 988,000 ₪ כדלקמן:

הפסד ממכירת הרכב - שנבע מהפער בין המחיר שנמכר לבין שווי ובהתחשב בהוצאות הנכבדות שהוציא לצורך שיפוצו. ההפסד הוערך על ידי המומחה מטעם הנתבע בלפחות 69,000 ₪.

נזק מביטול קו האשראי - לטענת הנתבע, פעולות הבנק חיסלו את האשראי לעסק ומנעו את יכולתו לנהלו באופן שוטף. לאור זאת לא הייתה לנתבע ברירה אלא לסגור את העסק ולפתוח אותו מחדש באמצעות חברה בע"מ על שם אשתו. פעולות הבנק הכתימו את שמו של הנתבע, הטילו צל כבד על החברה החדשה ומנעו את הצמיחה הכלכלית הטבעית של העסק. בשנים 2009, 2010 ו-2012 העסק הציג רווחים גבוהים ואילו ב-2011 הפסדים. זאת כתוצאה מפעולות שנקט הבנק באותה שנה. הנזק הוערך בסך של 514,000 ₪.

פגיעה במוניטין העסק ובשמו הטוב של הנתבע - לדברי הנתבע, התנהלות הבנק פגעה בדירוג האשראי שלו בחברת בי. די. איי. וההכרזה כמוגבל באמצעים בבנק ישראל פגעה בשמו הטוב וקטלגה אותו כלווה מסוכן ובעייתי. בעקבות כך הנתבע לא יכול היה להתקשר במכרזים, לרכוש רכבים ולהגדיל את פעילותו העסקית, כמו גם לקבל אשראי מבנקים ומספקים לשנים הבאות. נזק זה הוערך בסך של 205,000 ₪.

פיצוי בגין עוגמת נפש - בגין ראש נזק זה חזר הנתבע וטען טענות דומות לאלה שבגינן תבע פיצוי בשל המוניטין שנפגע. הוא חזר על כך ששמו הטוב אותו יצר משך 17 שנות פעילות הוכתם בעקבות פעילות הבנק. דירוגו בחברת בי. די. איי. נפגע והוא לא יכול היה לקבל מימון או לפתוח חשבון בנק. לדבריו הרישום השלילי בחברת בי. די. איי. ימשיך וירדוף אותו שנים קדימה עד להתיישנות בתום 7 שנים. לאור האמור לא נותרה לנתבע ברירה אלא לסגור את שערי העסק במתכונתו ויחד עם אשתו, אשר התפטרה מעבודתה מזה כ-5 שנים וויתרה על פיצויים שהגיעו לה בסך של 30,000 ₪, לפתוח חברה בע"מ על שמה על מנת לשמר את העסק. לטענתו, רישומו כמוגבל באמצעים הביא לכך שבנקים, מוסדות פיננסיים וחברות אחרות סירבו להעמיד אשראי לחברה החדשה. הנתבע הוסיף וטען כי פעולות הבנק פגעו בחיי היום-יום שלו ושל משפחתו. הוא הגיע למצב בו לא יכול היה לפרנס את משפחתו כראוי, התעוררו בעיות בתא המשפחתי, בריאותו נפגעה עד כי לא ראה את האור בקצה

המנהרה. עוד טען כי עובדת עיקול רכב ההסעות שלו על ידי ההוצאה לפועל, דקות ספורות לפני איסוף נוסעים אשר נותרו ללא הסעה, פגעה בשמו ללא היכר. הנתבע הוסיף וציין כי לא ויתר ובעזרת אשתו, משפחה וחברים הצליח לשקם את התא המשפחתי ולהתגבר על הקשיים. נזק זה הוערך בסך של 200,000 ₪.

6. בכתב התשובה לכתב ההגנה טען הבנק כי עצם החוב של הנתבע כלפי הבנק לא הוכחש על ידו. לטענתו, אין לראות בפסק הדין שניתן בבקשות לביטול מעשה בי-דין המחייב את הצדדים בהליכים המתנהלים ביניהם במסגרת התיק דנן. לשיטת הבנק, החלטת בית המשפט נגעה רק לחמישה שיקים שהוחזרו ביום 2.5.2011 מסיבה של "אין כיסוי מספיק" כאשר לאחריהם המשיך הנתבע למשוך שיקים ללא כיסוי. חשבונו של הנתבע הוגבל רק שלושה חודשים לאחר מועד משיכת חמשת השיקים. הגבלת החשבון הנוספת מיום 8.11.2011 לא נדונה כלל במסגרת פסק הדין. הבנק הוסיף וטען כי בהתאם להוראות [חוק הבנקאות \(שירות ללקוח\)](#), תשמ"א-1981 לא חלה עליו חובה להעניק אשראי או לחדשו ויש לו שיקול דעת עסקי אם להעניק אשראי, למי ובאיזה היקף. לדבריו, לאורך כל תקופת ניהול החשבון נהג הנתבע לחרוג ממסגרת משיכת היתר שאושרה בחשבון ולמעשה בתקופה של כשנתיים אושרו לו למעלה מ-31 פעמים מסגרות למשיכות יתר. ביום 1.5.2011 לאחר שהוגשו 5 שיקים בסך של 49,150 ₪ לפירעון עמדה יתרת החובה בחשבון על סך של 151,176 ₪. באותה העת מסגרת האשראי הראשית בחשבון עמדה על סך של 100,000 ₪. המסגרת המשנית בסך של 48,000 ₪ אושרה בשני תנאים מצטברים: האחד, שהנתבע יפקיד בחשבון עד ליום 2.5.2016 כספים לכיסוי החריגה, או יספק לבנק בטחונות במקום השיקים שלא נוכו בשל העיקול וכן, שבקשת המסגרת הכתובה תיחתם על ידי שני הצדדים. מאחר ששני התנאים לא מולאו, אזי מסגרת האשראי המשנית לא נכנסה לתוקף. לפיכך סורבו חמשת השיקים מהטעם "אין כיסוי מספיק". למרות ההתראה שנשלחה לנתבע על משיכת שיקים ללא כיסוי מחשבונו, הוא המשיך למשוך מהחשבון שיקים חסרי כיסוי.

7. בתגובה לטענות לנזקים שהועלו על ידי הנתבע בכתב התביעה שכנגד (כמו גם בכתב הגנה שהגיש) טען הבנק כי מדובר בתביעת סרק שכל תכליתה להוות משקל נגד לתביעה העיקרית. לטענתו, הבנק היה בעל משכון ברכב אשר נתפס על ידי ההוצאה לפועל. לנתבע ניתנה הזדמנות להגיע להסדר חוב עם הבנק אך הוא נמנע מכך. במקום זאת נקט הנתבע הליכים משפטיים שלא צלחו בבית משפט השלום באשדוד נגד פעולות הבנק בקשר לרכב ([תיק 40833-06-12](#)) ולפיכך הגיש בקשה למחיקתם שנעתרה. לנתבע היו מספר הזדמנויות שלא נוצלו לפדות את הרכב. הרכב נמכר בסכום של 55,000 ₪ בהתאם להחלטת ראש ההוצאה"פ. זאת, בתום התמחרות שהנתבע אף הוזמן אליה. לטענת הבנק, טענות הנתבע בדבר נזקים שנגרמו לו הן כלליות ולא מפורטות. לנתבע לא נגרמו נזקים כלשהם וככל שהיו כאלה אין קשר בינם לבין התנהלות הבנק. עוד טען הבנק כי החברה החדשה הוקמה במאי 2011 בעוד שחשבונו של הנתבע הוגבל שלושה חודשים מאוחר יותר, באוגוסט 2011. הדבר עומד בסתירה לטענתו כי בעקבות הגבלת החשבון הוא נאלץ לפתוח חברה בע"מ.

השתלשלות העניינים בתיק

8. ההליכים בתיק נפתחו בהגשת תביעה בסדר דין מקוצר. הנתבע הגיש בקשת רשות להגן.
9. כאמור, בין הצדדים התנהלו הליכים על פי [חוק שיקים ללא כיסוי](#) בבית משפט השלום באשדוד. לאחר שניתן פסק הדין בבית המשפט המחוזי בבאר שבע במסגרתו התקבל בהסכמה ערעורו של הנתבע על פסק הדין, שדחה בתחילה את בקשת הביטול שהגיש הנתבע, והדיון הוחזר לבית משפט השלום, הסכימו הצדדים כי תוגש בקשת רשות להגן מתוקנת וזו הוגשה.
10. לאחר הגשת הבקשה המתוקנת ולאור בקשת הנתבע להגיש תביעה שכנגד, הגיעו הצדדים להסדר דיוני לפיו תינתן לנתבע רשות להתגונן, יוגשו כתב הגנה מתוקן וכתב תביעה שכנגד, הבנק יגיש כתב תשובה וכתב הגנה שכנגד וכך נעשה.
11. מטעם הבנק הוגשו תצהיריהם של מנהל הסניף במועדים הרלוונטיים מר ציון פרידיאן ושל עובדות הסניף באותה עת, גב' ליאורה נעים וגב' שרון שושן.
12. טרם הגשת תצהירי הנתבע הגיש זה בקשה למחיקת סעיפים מתצהירי עדות ראשית שהגיש הבנק. זאת בעקבות פסק דינו של כב' השופט ברגנר אשר כאמור קיבל את הבקשות לביטול שהגיש וביטל את ההגבלה שהוטלה על חשבונו בבנק. הנתבע טען כי פסק הדין קבע ממצאים סופיים במערכת היחסים שבין הצדדים שיש להחילם גם על מערכת היחסים בין הצדדים במסגרת התיק דנן. הבנק התנגד לבקשה. בהחלטה שניתנה על ידי בדיון שהתקיים ביום 8.4.2014 קבעתי כי בית המשפט יתעלם מכל טענה עובדתית, אשר סותרת ממצא עובדתי שנקבע על ידי בית המשפט בהליך האחר.
13. מטעם הנתבע הוגשו תצהירים שלו ושל רעייתו גב' ורד חכמון. כן הוגשה מטעמו חוות דעת המומחה רו"ח שגיאה בן שלוש.
14. בדיוני ההוכחות נחקרו המצהירים והמומחה. הצדדים הגישו סיכומים בכתב.

דיון והכרעה

15. לאחר שעיינתי בכתבי הטענות ובחומר הראיות, שמעתי את העדויות ועיינתי בסיכומי הצדדים החלטתי לקבל את התביעה העיקרית ולקבל באופן חלקי את התביעה שכנגד.

התביעה העיקרית

16. כאמור, סכום החוב הנתבע על ידי הבנק נכון ליום 23.9.2012 מורכב משני רכיבים, האחד יתרת החובה בחשבון הבנק בסך של 14,687.65 ₪ והשני, יתרת הלוואה שלא שולמה והועמדה לפירעון מיידי בסך של 138,598.72 ₪. טענותיו של הנתבע לא הופנו נגד עצם קיומו של החוב אלא כלפי התנהלותו של הבנק, אשר גרמה לו לטענתו, לפגיעה כלכלית ולנזקים. כאמור, הנתבע טען כי הבנק ביטל באופן חד צדדי את מסגרת האשראי שהועמדה לו, סירב לפרוע שיקים אותם משך, הגביל את חשבונו שלא כדין וסירב להעמיד לו אשראי אשר יאפשר לו לנהל את עסקו באופן תקין. לא הועלתה על ידי הנתבע כל טענה נגד קרן החוב. נהפוך הוא, הנתבע הודה כי עליו לשלם את הלוואה שנטל (ראו עמוד 57 לפרוטוקול שורות 5-7). הוא אף הודה שהחל ממועד הגבלת חשבונו בבנק חדל להפקיד כספים בחשבון (ראו עמוד 61 לפרוטוקול שורות 29-27). זאת, על אף שהחשבון עמד בירת חובה. יש לציין שהנתבע הסתמך בטענותיו על דפי הבנק ואף צירף אותם לתצהירו (נספח א'). דפים אלה שיקפו את הפעולות שנעשו בחשבון ואת היתרה בו (ראו למשל עמוד 62 לפרוטוקול שורה 26-28). טענות הנתבע כלפי התביעה התייחסו לקיזוז התמורה שהתקבלה ממימוש הרכב במסגרת הליכי ההוצאה לפועל מהחוב הנתבע וכן לחישוב הריבית על יתרת החוב כלפי הבנק.

17. אשר לקיזוז תמורת מכירת הרכב מהחוב הנתבע - אין מחלוקת שהרכב נמכר תמורת הסך של 55,000 ₪. זאת לאחר שהוגשה התביעה. בסיכומי התשובה הסביר הבנק כי ככל שתביעתו תתקבל, יופחתו מהסכום לתשלום הסכומים בהם זוכה החשבון בגין מכירת הרכב. לאור האמור, איני מוצא לנכון להתערב בכך. ככל שתתקבל תביעת הבנק והסכומים לא יקוזזו כאמור, יוכל הנתבע להעלות טענות בעניין זה במסגרת הדיונית המתאימה.

18. אשר לחיובי יתרת החוב בריבית מקסימלית - עיון בהסכם מלמד כי סעיף 2 לתנאים הכלליים של ההסכם בין הבנק לנתבע מגדיר ריבית מירבית כריבית בשיעור הריבית הבסיסית בצירוף תוספת הסיכון המירבית ובצירוף תוספת חריגה. סעיף 34.3 (ה) לתנאים קובע כי "כל סכום מסכומי החוב, שלא ישולם על ידי בעלי החשבון במועד הפירעון, יישא, בכפוף להוראות כל דין, ריבית מירבית ממועד הפירעון ועד למועד התשלום". הנתבע לא שילם את חובו לבנק. מנהל הסניף מר פרידיאן צירף לתצהירו שערך של החוב לתאריך 23.9.2012 וכן רשימה של שיעורי הריבית המקסימליים שחלו בבנק עד ליום 1.7.2012. בחקירתו של מנהל הסניף, תחשיבי יתרת החוב ושיעורי הריבית שנלקחו לא נסתרו. מנהל הסניף אף נשאל אם בעקבות פסק הדין של כ"ב' השופט ברגנר תוקנו החיובים בחשבון והוא השיב כי לא היה צורך בכך עקב החזרת השיקים (ראו עמוד 22 שורה 24 עד עמוד 23 שורה 2 וראה גם עמוד 26 שורות 19-15). הנתבע מצידו לא הציג נתונים אחרים ולפיכך אני מאמץ את התחשיב שערך הבנק נכון ליום הגשת התביעה.

התביעה שכנגד

הבנק הגביל את חשבונו של הנתבע שלא כדין ובחוסר זהירות

19. בפסק הדין שניתן בבקשות לביטול שהגיש הנתבע תיאר כב' השופט ברגנר את טענות הצדדים. על סמך הראיות והעדויות ששמע קבע כב' השופט את הדברים הבאים: "המערער אשר ידע כי ניתנה לו מסגרת אשראי עד ליום 5.5 (מסגרת האשראי המשנית על סך של 48,000 ₪ - הערת הח"מ) זכאי היה לצפות כי עד למועד זה יכובדו כל השיקים שימשוך בתוך מסגרת האשראי שניתנה. כאשר סירב המשיב לכבד שיקים בתוך המסגרת לפני יום 5.5 או כאשר החליט על דעת עצמו לבטל את מסגרת האשראי, בניגוד למצגים שנתן ולציפייתו הסבירה של המערער - פעל שלא כדין ובחוסר זהירות. לאור כל האמור לעיל, דין שני הערעורים להתקבל". מדובר בפסק דין חלוט שקביעותיו מחייבות את הצדדים. על פי פסק הדין הבנק פעל בניגוד לציפייה הסבירה של הנתבע ובחוסר זהירות כאשר ביטל את מסגרת האשראי המשנית טרם הזמן ובכך גרם להגבלת החשבון. משכך הם פני הדברים, על הבנק לפצות את הנתבע בגין הנזקים שגרם לו. לגבי מהותם וגובהם של נזקים אלה אדון בהמשך.

הבנק לא גרם לנתבע נזק כאשר ביטל את מסגרת האשראי הראשית

20. איני מקבל את טענת הנתבע כי ביטול מסגרת האשראי הראשית בסך של 100,000 ₪ גרם לו נזק. נהפוך הוא. כפי שיפורט להלן, הבנק העניק לנתבע מסגרת אשראי ראשית מעבר למה שהנתבע היה זכאי לקבל באותה עת ובכך שיפר את מצבו.

21. כפי שעלה מהראיות, מסגרת האשראי הראשית על סך של 100,000 ₪ שהועמדה לנתבע בוטלה ביום 24.5.2011. מסגרת אשראי זו ניתנה כנגד פיקדון כספי של הנתבע בסך של 100,000 ₪ ששימש כבטוחה למסגרת זו. באותה עת היתרה בחשבון הבנק עמדה על סך של 99,313.55 ₪ בחובה (ראו דף הבנק מספר 8/2011 - נספח א לתצהיר הנתבע). בהעדר מסגרת אשראי נוספת, הנתבע מנוע למעשה מלמשוך כספים נוספים אשר יגרמו להגדלת יתרת החובה בחשבון מעל 100,000 ₪ (לשם הדיוק במצב זה הנתבע יכול למשוך בנוסף סך של 687 ₪ בלבד - ההפרש בין מסגרת האשראי הראשית ויתרת החובה בחשבון).

אם הבנק מושך את מלוא סכום הפיקדון בסך של כ- 100,000 ₪ ומכסה באמצעותו את יתרת החובה בחשבון ומנגד מבטל את מסגרת האשראי הראשית, גם אז הנתבע מנוע מלמשוך כספים נוספים (למעט אותם 687 ₪ שהוזכרו לעיל). מבחינת הנתבע אין למעשה כל הבדל בין שני המצבים מבחינת יכולתו למשוך כספים נוספים בחשבון.

לסיכום, מצב בו קיימת בחשבון הבנק מסגרת אשראי ראשית על סך של 100,000 ₪ המובטחת בפיקדון על סכום זהה ויתרת חוב בגובה סכום הפיקדון, זהה למצב של ביטול מסגרת האשראי הראשית מול משיכת הפיקדון וסגירת יתרת החובה. כאמור, בשני המצבים הנתבע לא יוכל לקבל אשראי נוסף, אלא אם כן תועמד לו מסגרת אשראי נוספת.

22. מעיון בדפי הבנק עולה כי משך תקופה ארוכה שלפני המועד בו נמשך הפיקדון עמד החשבון ביתרת חובה שקרובה ל-100,000 ₪ ואף יותר מכך. ביום 24.5.2011 עמדה כאמור היתרה על סך 99,313.55 ₪ בחובה. ביום שלמחרת קרי בתאריך 25.5.2011 היו בחשבון חיובים נוספים בסך של 12,093 ₪. מכאן שבאותה עת החשבון עמד על יתרה של 111,406.55 ₪ בחובה. באותו יום בו נמשך הפיקדון זוכה החשבון בסך של 99,939.80 כך שהיתרה בסוף אותו יום עמדה על סך של 11,466 ₪ בחובה. מכאן שבאותה עת הנתבע לא היה יכול לקבל אשראי נוסף, אלא אם כן הייתה ניתנת לו מסגרת אשראי נוספת.

23. כפי שעלה מחומר הראיות ומעדותו של מנהל הסניף, בפועל מסגרת האשראי הראשית לא בוטלה לחלוטין אלא הועמדה על סך של 20,000 ₪. הבנק משך את סכום הפיקדון שעמד על סך של 99,939.80 ₪ לטובת כיסוי יתרת החובה בחשבון הבנק שעמדה כאמור מעל 100,000 ₪. העמדת מסגרת האשראי הראשית על הסך של 20,000 ₪ נעשתה מבלי שהיה ברשותו של הנתבע פיקדון כספי להבטחת מסגרת זו. מר פרידיאן הטיב להסביר עניין זה בחקירתו הנגדית כדלקמן: "אני חייב להתייחס לדברים שלך שאמרת שאמרת לי שמעכשיו שהוא יסתדר עם מסגרת של 20,000 ₪. המסגרת משיכת היתר שלו הייתה 100,000 ₪ והיה לו פיקדון של כ-100,000 ₪ ואם אני לוקח את הביטחונות הייתי צריך להקטין זאת לאפס ועל מנת לאפשר לו להמשיך לפעול, הורדנו את זה רק למסגרת 20,000 ₪ והמשמעות היא שלא היה רצון להרע לנתבע ונתנו לו יותר ממה שהיה לו" (ראו עמוד 17 לפרוטוקול שורות 26-30). במצב עניינים זה, הפעולה שביצע הבנק שיפרה את מצבו של הנתבע. יש לציין כי פעולה זו בוצעה על ידי מנהל הסניף בנוכחותו של הנתבע ובידיעתו, אם כי לא בהסכמתו.

24. לסיכום נקודה זו, אציין כי מצד אחד הבנק פעל שלא כדין ובחוסר זהירות כאשר ביטל את מסגרת האשראי המשנית טרם הזמן ובעקבות כך הגביל את חשבונו (ראו פסק דינו של כב' השופט ברגנר) ובכך ככל הנראה גרם נזק לנתבע. מצד שני, פעולתו של הבנק במשיכת הפיקדון לחשבון הנתבע והקטנת מסגרת האשראי הראשית כאמור לעיל, לא הרעה עם הנתבע אלא הטיבה עמו.

25. מעבר לדרוש אציין כי לא קיימת חובה על בנק ליתן אשראי ללקוח. [סעיף 2 לחוק הבנקאות \(שירות ללקוח\)](#) תשמ"א 1981 קובע במפורש כי אין חובה ליתן שירות שיש בו משום מתן אשראי ללקוח. לעניין זה, קולעים הדברים שנקבעו בפסק הדין בת"א (חיפה) 645/05 אחים טופז יהלומים נ' בנק הפועלים בע"מ (אליו הפנה הבנק בסיכומיו). להלן הדברים: "שיקולי הבנק אם להעניק אשראי או לחדשו, או לצמצם או להפסיק את האשראי שניתן ללקוח, הם שיקולים עסקיים טהורים שבבסיסם היחסים עם הלקוח הספציפי. שיקולים אלו יכולים להשתנות מעת לעת, בהתאם להערכת הבנק את מצבו של הלקוח בכל זמן נתון. הערכה זו מורכבת משיקולים רבים ומגוונים שהבנק משקלל: עברו העיסקי של הלקוח, תזרים המזומנים ו"המחזור" של העסק, הערכת מצבו של הלקוח בהווה והצפי באשר לעתיד, טיבו של העסק ומצב השוק הרלוונטי, גובה האשראי המבוקש, רצון לסייע ללקוח

הנמצא בקשיים זמניים, גביית ריבית גבוהה יותר בגין חריגה ממסגרת אשראי, היקפם וטיבם של הבטחונות שהלקוח העמיד או יכול להעמיד לזכות הבנק וכיו"ב שיקולים- יצחק עמית "חוק שיקים ללא כיסוי"- הפרקליט מד (1999) 449 עמ' 469. ברגיל, היקף התערבות בית המשפט בשיקול הדעת הבנקאי אם "בזמן אמת" ואם בדיעבד, תהא על דרך הצמצום, ותיעשה כאשר הבנק פעל בניגוד בולט לדרך הבנקאית המקובלת והיעדר הגיון עסקי – בנקאי".

חוות הדעת של המומחה מטעם הנתבע בכל הקשור לנזק בשל ביטול קו האשראי

26. כפי שיפורט להלן לא מצאתי לקבל את חוות דעת המומחה מטעם הנתבע בכל הקשור לקביעת הנזק שנגרם לו בשל ביטול קו האשראי.

27. על אתר אומר כי הנחת המוצא לפיה פעל המומחה הייתה כי הקטנת המסגרת הראשית גרמה גם היא לנזק. זאת בניגוד למסקנה אליה הגעתי לעיל. אף אם הייתי מקבל את ההנחה לפיה פעל, הרי זו התבססה על נתונים לא נכונים. המומחה כתב בחוות דעתו כי קו האשראי הוקטן לסכום של 8,000 עד 10,000 ₪, כאשר בפועל סכום האשראי הועמד על סך של 20,000 ₪ שהוא לפחות פי שניים מהסכום האמור. בחקירתו אמר המומחה כי הבדל זה אינו רלוונטי מבחינת כימות הנזק (ראו עמוד 37 לפרוטוקול שורות 4-2). כאשר עומת המומחה עם דבריו בחוות דעתו לפיהם עסקו של הנתבע חזר לצמוח בעקבות קבלת אשראי מבנק אחר, הסביר כי מסגרת האשראי שהועמדה לנתבע מהבנק האחר נכון ליום 31.12.2011 עמדה על סך של 35,000 ₪ (ראו הפרוטוקול עמוד 47 שורות 10-9). מכאן, שאם העמדת מסגרת אשראי של 35,000 ₪ גרמה לצמיחת עסקו של הנתבע, כאשר קודם לכן מסגרת האשראי עמדה על 20,000 ₪, אזי הצמיחה נבעה מגידול מסגרת אשראי של 15,000 ₪ בלבד (מ- 20,000 ל- 35,000 ₪). אם כך הוא הדבר, הכיצד יכול לומר המומחה שאין כל הבדל בין מצב בו מסגרת האשראי הועמדה על סך של בין 8,000 ₪ ל- 10,000 ₪ לבין מצב בו המסגרת הועמדה על סך של 20,000 ₪?! להבדל האמור המומחה כלל לא נתן את דעתו.

28. זאת ועוד, המומחה לא צירף לחוות דעתו את הדוחות הכספיים עליהם התבסס על מנת שניתן יהיה ללמוד מהם על נאותות הנתונים עליהם הסתמך. אציין כי אף אם המסמכים עליהם התבסס היו מוצגים, ספק אם היה ניתן להסתמך עליהם. מעיון בחוות הדעת עולה כי בפני המומחה לא הוצגו כלל דוחות כספיים של החברה לשנה 2012 עליה ביסס בין היתר את חוות דעתו ואת תחזיותיו. כל הנתונים הכספיים בגין שנה זו שהיא השנה בה נטען כי חלה צמיחה מחדש בעסקו של הנתבע, התבססו על מאזן בוחן בלבד שכידוע אינו מבוקר ולא על דוחות כספיים מבוקרים. יתרה מכך, מאזן בוחן זה לא הוצג כלל בבית המשפט ולא ברור כיצד נערך והאם הנתונים הכלולים בו נכונים. בנוסף, לא צוין אף שהדוחות הכספיים האחרים שעליהם הסתמך המומחה בוקרו על ידי רואה חשבון או על ידי גורם בר סמכא

אחר (ראו סעיף 1.3 לחוות הדעת). אם ברשות המומחה היו דוחות מבוקרים, יש להניח שהיה מציין זאת בחוות דעתו.

29. מחוות דעתו של המומחה עצמו עולה כי לא ניתן להסתמך על הנתונים שהציג וכי ממצאיו מבוססים על מידע שמסר לו הנתבע מבלי שבדק אותם ולא על נתונים אובייקטיביים להלן דברים מתוך חוות הדעת (סעיף 1.4): "לצורך גיבוש חוות דעתי, התבססתי על נתונים אשר סופקו לי על ידי מר חכמון, אשר ניתנו לי על בסיס מיטב ידיעתו וניסיונו. הסתמכתי על מקורות מידע הנראים לי כאמינים, שלמים ועדכניים אולם לא ביצעתי כל פעולת ביקורת ולא ערכתי בדיקה או בחינה עצמאית בלתי תלויה של המידע שקיבלתי, למעט בדיקות סבירות ואחרות, ולפיכך אינני מחווה כל דעה אודות נאותות הנתונים ששימשו בעבודתי. כל שינוי במידע או בנתונים עשוי לשנות את חוות דעת זו. לפיכך, אין לראות בעבודתי משום אימות כלשהוא לנכונותם, לשלמותם או לדיוקם של הנתונים. ככלל, תחזיות מתייחסות למאורעות עתידיים ומתבססות על הנחות סבירות ליום התחזית. הנחות אלו עשויות להשתנות על פני תקופת התחזית, ועל כן תחזיות אשר נערכו לימי ההערכה עשויות להיבדל מהערכות שתעשנה במועד מאוחר יותר" (הדגשות הח"מ).

30. אם לא די בכך, התרשמתי כי בחוות הדעת חסרה הייתה התייחסות לאלמנטים מרכזיים ומהותיים ביותר אשר בלעדיהם אינה שלמה, כך שאין בידי לקבלה.

31. כפי שעלה מחוות הדעת, הנתונים הכספיים מבוססים על דוחות של 2 סוגי עסקים. האחד, עסק הסעות שהופעל על ידי הנתבע כעסק יחיד עצמאי. השני, עסק שפעל במסגרת חברה בע"מ בבעלות רעיית הנתבע אשר החלה את פעילותה במהלך השנה 2011. מדובר אם כן בהצגה משותפת של נתונים כספיים של עסקים המאוגדים משפטית באופן שונה. הנתונים הכספיים לשנה 2011 הם תוצאת ערבוב של שני סוגי עסקים אלה. בחוות הדעת לא הוסבר כלל מהן ההכנסות של העסק היחיד בשנה 2011 לעומת ההכנסות של החברה באותה שנה. מעבר לכך, שכאמור לעיל, בפני המומחה לא הוצגו דוחות כספים של החברה לשנה 2012, לא פורטו גם ההבדלים הקיימים בין אופן הצגת הנתונים בדוחות כספיים של עסק עצמאי לבין חברה בכל הקשור לאופן רישום ההכנסות וההוצאות.

32. אין צורך להיות מומחה בתחום כדי לדעת שיש הבדל בין שני סוגי עסקים שכאלה. אסביר: כידוע, כאשר אדם פועל שלא באמצעות חברה אלא כעסק יחיד, הרווחים אותם הוא מפיק מהעסק מהווים את הכנסתו. לעומת זאת, כאשר אדם פועל באמצעות חברה בע"מ המהווה כידוע ישות משפטית נפרדת מבעליה, הוא זכאי לשכר תמורת עבודתו באותה חברה. במקרה דנן, כפי שעלה מעדויותיהם של הנתבע ורעייתו, שניהם מקבלים שכר מהחברה (ראו הפרוטוקול בעמוד 59 ו-64). ברור כי משכורותיהם של שני אלה מהוות חלק מהוצאות החברה המשפיעות על התוצאות הכלכליות והרווח שמציגה החברה. יש להניח בנוסף כי בהיותם של הנתבע ורעייתו בעלי החברה הם נהנים מהטבות כלכליות שונות מהחברה.

המומחה כלל לא התייחס לעניינים אלה בחוות הדעת. ברור לחלוטין כי כאשר מעריכים את ההפסדים והנזקים שנגרמו לנתבע יש להתחשב גם בהכנסות ממשכורת המשולמות בחברה ובכל הטבה כספית או שוות כסף המופקת מהחברה. זאת מעבר לזכות לקבלת דיבידנד מרווחי החברה.

33. יתרה מכך, לא מצאתי כי חוות הדעת התחשבה בעובדה שמשך כל השנים בהם התנהלו ההליכים המשפטיים, למעט תמורת מימוש הרכב של הנתבע שנמכר בהליכי הוצאה לפועל, הנתבע לא שילם לבנק את חובו בגינו הוגשה התביעה העיקרית אשר כאמור התקבלה. הנתבע קיבל מימון אמיתי מהבנק, אשר שימש לצרכי עסקו. יש להניח כי אם הנתבע היה משלם לבנק את הכספים אותם היה חייב, היה נוצר בקופת העסק או במסגרת האשראי שאותו יכול היה לקבל לצרכי קידום העסק, חסרון בגובה הסכום האמור. יש להניח כי חיסרון כאמור היה משפיע על יכולתו הכלכלית של העסק ועל תוצאותיו העסקיות. המומחה בחוות דעתו לא הזכיר כלל עניין זה. עניין זה מחייב ביצוע התאמות לדוחות הכספיים עליהם התבסס המומחה, אשר כאמור לא הוצגו ואשר ככל הנראה לא לקחו בחשבון את יתרת החוב לבנק והצורך לשלמה.

34. אם לא די בכך, המומחה לקח בחשבון מציאות לפיה עסקו של הנתבע צמח בקצב מסויים מבלי שהיה לכך ביסוס מספיק. לפי הנתונים שהציג המומחה, בשנה הראשונה הרווח עמד על שיעור של 30%. ב- 2010 שיעור הרווח עמד על 18% וב- 2012 על 17%. אין מגמה של גידול ברווח, נהפוך הוא. ניסיון ללמוד על מגמה מוביל למסקנה כי יש קיטון ברווח ולא גידול בו. זאת ועוד, המומחה התבסס על תחזיות רווח בגין השנים שלאחר 2012 ונחקר על חוות דעתו, שעה שכבר היו נתוני אמת של החברה. לא הייתה מניעה מלהציג ובמידת הצורך לבקש ולערך התאמות של חוות הדעת למציאות. דבר זה לא נעשה. במיוחד הדברים אמורים לאחר שהתברר מעדויות הנתבע ורעייתו כי העסק הגיע למצב אופטימלי כבר בשנת 2012 ומאז הוא פחות או יותר עומד על אותה רמה (ראו עמוד 59 לפרוטוקול שורות 24-28). גם מעדותה של רעיית הנתבע עולה כי החל מהשנה 2012 רמת ההכנסות היא פחות או יותר קבועה שעה שמסגרת האשראי הלכה וגדלה לאורך כל השנים וכיום היא גבוהה באופן יחסי (ראו עדותה בעמוד 66 לפרוטוקול שורה 20 עד עמוד 67 שורה 8).

35. לסיכום נקודה זו, שוכנעתי כי אין מקום לקבל את ממצאי המומחה בכל הקשור לנזקים הנתבעים מביטול קו האשראי כנטען. זאת, אף מבלי לדון כלל בכל ההנחות הנוספות שהניח המומחה בדבר שיעור ההון שיש להוון על פיו את ההכנסות ודרך החישוב בה יש לנקוט.

הנזק ממכירת הרכב

36. לא מצאתי לקבל את טענת הנתבע בכל הקשור לנזק שנגרם לו בגין מכירת הרכב.

37. כפי שעלה מהעדויות, הרכב נמכר כדן במסגרת הליכי ההוצאה לפועל בהם שותף הנתבע (ראו תצהיר פרידיאן סעיפים 27-40).

38. הנתבע פעל לסיכול תפיסת הרכב ומכירתו במסגרת הליכים שניהל בבית משפט השלום באשדוד (ה פ 40833-06-12) ונכשל. בהחלטת בית משפט השלום באשדוד – כב' סגן הנשיא השופט גיל דניאל- מיום 17.7.2012 שניתנה בבקשת הנתבע לקבל צו מניעה למכירת הרכב והשבת הרכב אליו (נספח כ"ד לתצהיר פרידיאן) נקבע כדלקמן: "חרף טענות המבקש לגבי התנהלות המשיב 1 (הבנק – הערת הח"מ) בנוגע לאי כיבוד שיקים וצמצום מסגרת האשראי, הרי שלא יכולה להיות מחלוקת על כך שהמבקש לא פרע את תשלומי ההלוואה שניתנה לו, ובהתאם לכך, גם אין למעשה מחלוקת לגבי יתרת חובו למשיב 1. ככל שלמבקש טענות בדבר נזקים שנגרמו לו כתוצאה מהתנהלות המשיב 1, הרי שאלו צריכות לעלות במסגרת תביעה כספית, אך לא מצאתי כי יש בטענותיו אלו, כדי להצדיק העדר פירעון החוב הכספי למשיב 1, חוב אשר לצורך הבטחת פירעונו נרשם משכון על הרכב.

זאת ועוד ככל שהדברים נוגעים להליכי הוצ"פ למכירת הרכב, אלו מבוססים על זכות המשיב 1 כבעל משכון ברכב, ועל כן עיכוב הליכי המימוש אינו עולה בקנה אחד עם ההלכות שנקבעו לגבי זכותו של נושה מובטח למימוש בטוחה שניתנה לזכותו".

במאמר מוסגר, אציין כי דברי בית המשפט בדבר העדר מחלוקת לגבי יתרת חובו של הנתבע כלפי הבנק מתיישבים עם מסקנתי שהובאה לעיל, לפיה דינה של התביעה העיקרית להתקבל.

39. זאת ועוד, לנתבע ניתנה האפשרות לפדות את הרכב טרם מכירתו, אולם הוא לא עשה כן. כפי שעולה מתצהיר פרידיאן והחלטת ראש ההוצאה לפועל, כאשר כונס הנכסים הגיש בקשה לאישור מכירת הרכב תמורת הסך של 55,000 ₪, הועברה זו לתגובתו של הנתבע. בהחלטת ראש ההוצאה לפועל (נספח כ"ט לתצהיר פרידיאן) נקבע כדלקמן: "במידה והחייב (הנתבע- הערת הח"מ) חולק על השמאות שצורפה לבקשה, עליו להמציא שמאות מטעמו. במידה והחייב מעוניין לפדות את הרכב/נכס, הוא רשאי לשלם לכונס הנכסים את הסכום האמור בסעיף 1 להחלטה זו וזאת במועד הקצוב להגשת התגובה או להגיש בקשה מתאימה".

40. לאחר שהוגשה תגובתו ניתנה החלטה נוספת ביום 2.12.2012 (נספח ל' לתצהיר פרידיאן) כדלקמן: "משהוגשה חוות דעת מתוקנת הרי שהחייב מוזמן היה לתקוף אותה בחוות דעת מטעמו ולא בהפרכת טענות לאוויר. כמו כן רשאי החייב להציע רוכש מטעמו, דבר שלא נעשה. כוחות השוק מעידים על שווי הרכב בייחוד נוכח העובדה שנערכו שתי התמחרויות והרכב פורסם למכירה פעמיים. אני מאפשרת לחייב פרק זמן קצר נוסף לפדות את הרכב.

לאור האמור וככל שהחייב לא יפדה את הרכב עד ל- 5/12/12 (כולל) תאושר בקשת המכר".

41. לסיכום, הבנק פעל כדין למימוש שעבוד שהיה לטובתו על רכב הנתבע. זאת, לאחר שהתובע חדל מלשלם עבור ההלוואה. הנתבע שותף בכל הליכי המכר ואף ניסה למנוע אותם על יד נקיטת הליכים משפטיים שלא צלחו. לנתבע ניתנה הזדמנות לתקוף את חוות הדעת שהוגשה על ידי כונס הנכסים, להציע רוכש מטעמו ואף לפדות את הרכב. הנתבע לא פעל כאמור ולפיכך אני דוחה את טענותיו בכל הקשור להפסד הנטען בגין מכירת הרכב.

הפגיעה במוניטין ועוגמת הנפש שנגרמו לנתבע

42. כאמור בפסק הדין של כב' השופט ברגנר נקבע כי הבנק פעל שלא כדין ובחוסר זהירות. עקב כך הוחזרו לנתבע שיקים וחשבונו הוגבל. תוצאותיה של הגבלה זו ניכרו גם בתקופה שלאחר מכן. כפי שהתברר, ניסיונו של הנתבע לפנות לבנקים שונים לקבל אשראי נדחו בין היתר בשל היותו רשום כמי שחשבונו היה מוגבל בהתאם לחוק שיקים ללא כיסוי.

43. הנתבע צירף לתצהירו שני תמלילי שיחות שניהל עם עובדי בנק ירושלים ובנק הפועלים. בשיחה שניהל הנתבע עם עובד בנק ירושלים ביום 18.4.2013 ואשר נסובה סביב קבלת אשראי (נספח כ"ה לתצהיר) התברר כי ברגע שהנתבע מסר לאותו עובד את מספר הזיהוי שלו צפה ועלתה בעיית הגבלת חשבונו. בסופה של השיחה התברר כי הנתבע אינו יכול לקבל הלוואה מהבנק בשל כך. בשיחה אחרת שנוהלה ביום 23.4.2013 עם עובדת בנק הפועלים (נספח כ"ו לתצהיר) ביקש הנתבע לברר האם באפשרותו לפעול בחשבון הבנק שהיה לו בבנק הפועלים. בירור שערכה אותה עובדת גילה כי חשבונו של הנתבע נרשם בבנק כמוגבל. להלן דבריה: **"ההתראה מופיעה כאן שהיא התראה שלא תעזוב אותך עד לעשרים שנה"**. לדבריה, אין די בפסק הדין לפיו אין הגבלה על חשבונו, אלא יש צורך לפנות לחברת בי. די. איי. האחראית על משלוח ההתראה לבנק.

44. מעדותו של הנתבע עלה כי רישומו השלילי בבי. די. איי. יימשך עוד שנים עד חלוף תקופת ההתיישנות (ראו סעיף 61.21 לתצהירו ומכתב בא כוח בי.די. איי. מיום 7.2.2013 נספח כז לתצהיר הנתבע).

45. זאת ועוד, הנתבע בחר לאגד את העסק כחברה בבעלות אשתו בעקבות המצב אליו נקלע עקב התנהלות הבנק. שוכנעתי כי אלמלא החזרת השיקים אשר הובילה כאמור להגבלת חשבונו הייתה נחסכת מהנתבע השתלשלות הדברים שבאה אחר כך והשפיעה על כל התנהלותו הכלכלית והאישית ועל כל מערכות היחסים שניהל עם סביבתו העסקית והמשפחתית. אין ספק בעיניי שהמצב אליו נקלע פגע במוניטין העסקי, קרי שמו הטוב של הנתבע וגרם לו לטרדה רבה ולעוגמת נפש. יש לציין כי טענותיו של הנתבע לפיצוי בגין

עוגמת נפש היו דומות לטענות שטען בגין הפגיעה במוניטין. מדובר בפגיעה משמעותית בנתבע שיש לפצותו בגינה.

46. אשר להערכת הפיצוי המגיע לנתבע בגין הפגיעה במוניטין – לא מצאתי להסתמך על חוות הדעת של המומחה מטעם הנתבע. ההסתייגויות מחוות דעתו של המומחה בכל הקשור לנתונים עליהם התבסס נכונות גם כאן. לאור זאת יש מקום לפסוק פיצוי על דרך האומדנה. לעניין זה יפים הדברים שנאמרו בפסק הדין בע"א 3400/03 רובינשטיין נ' עין טל (1983) בע"מ, פ"ד נט(6) 490 כדלקמן: "במקרים שבהם קיים קושי בחישוב הנזק לפי אמות מידה ברורות ובדרך אריתמטית, רשאי בית-המשפט לנקוט גישה גמישה ולהיזקק לדרך של אומדן לצורך פסיקת סכום הפיצויים".

47. זאת ועוד, עוגמת הנפש שנגרמה לנתבע נתונה אף היא להערכתו של בית המשפט. [סעיף 13 לחוק החוזים \(תרופות בשל הפרת חוזה\)](#), תשל"א – 1970 קובע כי: "גרמה הפרת החוזה נזק שאינו נזק ממון, רשאי בית המשפט לפסוק פיצויים בעד נזק זה בשיעור שייראה לו בנסיבות העניין".

48. אשר על כן, לאחר ששקלתי את הפגיעה במוניטין העסקי של הנתבע, בעוגמת הנפש שנגרמה לו ובכל השתלשלות העניינים הקשורה בהתנהלות הבלתי תקינה של הבנק בקשר עם החזרת השיקים והגבלת החשבון ומנגד את זכותו של הבנק לקבוע מהי מסגרת האשראי שיעמיד ללקוח ולהגן על האינטרסים שלו, אני קובע כי יש לפצות את הנתבע בתשלום הסך של 100,000 ₪. זאת נכון ליום הגשת התביעה המקורית.

סוף דבר

49. התביעה העיקרית מתקבלת. הנתבע ישלם לבנק את הסכום הנתבע בסך של 153,286 ₪.

50. התביעה שכנגד מתקבלת בחלקה. הבנק ישלם לנתבע סך של 100,000 ₪ נכון ליום הגשת התביעה העיקרית.

51. הסכומים ניתנים לקיזוז. ליתרה תתווסף ריבית שהצטברה כל רבעון בשיעור המקסימלי הנהוג בבנק מיום הגשת התביעה. בהתאם להודעת הבנק בסיכומיו, מהיתרה לתשלום יש לקזז הסכומים בהם זוכה חשבונו של הנתבע ממכירת הרכב לאחר הגשת התביעה. היתרה תשולם בתוך 30 יום.

52. לאור התוצאה אליה הגעתי איני עושה צו להוצאות וכל צד ישא בהוצאותיו.

המזכירות תשלח פסק הדין לצדדים

ניתן היום, י' אב תשע"ו, 14 אוגוסט 2016, בהעדר הצדדים.

אילן דפדי 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, תיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)